

<p>Klasicizem (2. pol 18. stol)</p> <ul style="list-style-type: none"> -utrditev instrumentalne glasbe, novo središče umetnosti: Dunaj -absolutna glasba (glasba brez programa, izhaja iz glasbenih elementov: melodija, ritem, dinamika, zvočna barva) -vzor v antik -kontrast kot nasprotje (dur-mol, tiho-glasno) -glavna oblika sinfonija, oblika sonata, koncert -zasedbe so sinfonični orkester → orkestralne zasedbe, duet, trio, kvartet, komorne zasedbe, solist na klavirju, solistične zasedbe -Dunajska klasična 3: Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig von Beethoven 	<p>Romantika = glasba narodov (19. stol-1914)</p> <ul style="list-style-type: none"> -faze: zgodnja (1820), visoka (1830), pozna (po 1830) -izhodišče v ljudski glashi → združenja za ljudsko glasbo, besedila oper v narodnem jeziku - utrditev instrumentalne glasbe pojav nacionalnih šol -orkestralni obliki: sinfonična pesnitev (program), rapsozija (ljudska glasba) -programska glasba → izmišljen program → izven glasbena prvina, opis narave, zgo., knjig -Romeo in Julija-priljubljena tematika -komorni obliki: miniaturna (kratke 3-delne skladbe za klavir ABA, različna imena, samospev (vokalno instrumentalna oblika za pevtca-solista ob klavirju) -saloni: zbirališča umetnikov, igranje na klavir -verzitem v operi (opis dogodkov in pojavov: kriki, vpijuje)
<p>Predstavniki 20. stoletja</p> <ul style="list-style-type: none"> -Arnold Schönberg: Preživel iz Varšave -Bella Bartok: Allegro barbaro, klavir, izhaja iz ljudske tradicije -György Ligeti: elektronska glasba: Atmosfere -Sergej Prokofjev: neoklasicizem: Klasična sinfonija -Karlheinz Stockhausen: Elektronska študija -Pierre Boulez: Irkam (združenje za glasbo 20. stol.) -Mauricio Kangel: Na sceni -John Cage: 24 peludijo -Charles Ines: 4th of July, Vprašanje brez odgovora 	<p>Najdlje na naših tleh</p> <ul style="list-style-type: none"> -paleolitska piščal: 45.000 let, votla kost mladega medveda, odprtine (luknjice) za igranje -vaška situla: 6. stol. Pr. Kr., glasbeni motiv godca na malo piščal, trstenke: Panova piščal -Ptuj: Orfejev spomenik, spomeniki iz Rimske dobe, Orfejev spomenik, tibija-trobilo, Amor igra na Panovo piščal na fantarjem prstanu -Ivan Klemencič: Musica noster Amor. Glasbena umetnost Slovenije od začetkov do danes <p>Srednji vek na Slovenskem = čas pokristjanjevanja (8. stol.)</p> <ul style="list-style-type: none"> -medsebojni vplivi: prepletanje poganske in krščanske kulture -kyrieleisone: najstarejši cerkveni napev v slovenskem jeziku, vpliv srednjeveškega koral - vloga samosstanov (branjio glasbene zbere), epske pesmi: Pegam in Lambergar -Stiški rokopis: 10. stol., namenjen predvsem glasbenemu pouku
<p>Renesansa na Slovenskem</p> <ul style="list-style-type: none"> -Protestantizem = reformacija (1. pol 16. stol): Primož Trubar: 1569 prva slovenska pesmarica: En psalmi (notni zapis rombe), psalm: nabožni (cerkveni) napev v slovenščini -2. pol 16. stol.-Jakob Petelin Kranjcar (Jacobus Gallus Carniolus), 1591 prvi slovenski skladatelj, pisal motete, madrigale (v latinščini), zbirke: Apus musican, Harmonik morales, Moralia, homofonija: Ecce, motet: Czucmodo moritus (Kako umira pravični), madrigal v polifoniji: Musican oster amor (Glasba moja ljubezen), notni zapis so rombe 	<p>Barok na Slovenskem (17. stol-1.pol. 18. stol)</p> <ul style="list-style-type: none"> -zgodnji barok: Gabrijel Plavec (Plautzius) iz Mainza, Isaac Posch (Dunaj), pisal koncerte, suite -visoki barok: Janez Krstnik Dolar (1620-1673)-pisal baletne, baročne sonate, vokalno glasbo -pozni barok: Jakob Zupan: prva slovenska opera (partitura neohranjena): Belin -Jezujske šolske komedije (1658-1773): vsebovale so petje in igranje na instrumente -1701 Accademia Philharmonim → predhodnica Slovenske filharmonije, program, zbor, orkester, aristokracija -Stanovsko gledališče v Ljubljani (meščani)
<p>Predstavniki romantike in zabavna glasba</p> <ul style="list-style-type: none"> -Edvard Grig: Peer ghnt, sinfonična pesnitev: Jutro -Franz Liszt: Madžarske rapsodije, učbenik: Nova klavirska tehnika -Frederic Chopin: miniaturne: Poloneza v As-dvoru, Revolucionarna atiola, 24 pseludijev -Franz Schubert: samospjev: Postru, zbirki: Lepa mlinarica, Zimsko potovanje -Richard Wagner: glasbene drame → enakovrednost glasbene, besedne in likovne umetnosti, motiv-leit motiv: za osebe, predmete, dogodke, delo: Tristan in Izolda -Giuseppe Verdi: glasbena drama: Aida, Travita -opereta in valček -Jacques Offenbach: operete: Hoffmanove pripovedke, Orfej v podzemlju, Renske nimfe -Johann Strauss: valček: Na lepi modri Donavi, opereta: Netopis 	<p>20. stoletje = nova glasba = svetovna glasba (1914-1914, po 1945)</p> <ul style="list-style-type: none"> -smeri: impresionizem, ekspresionizem -impresionizem: zunanji vtis iz okolja-narave, 1896 v Parizu, Claudie Debges: Klavd dibisi, Morje za glasbo, opera: Deklica z lanenimi lasmi -ekspresionizem: notranji vtis, občutja, vojne grozote, moreče sanje, neprijetni dogodki, 1910 v Nemčiji, Dunajska atonalna šola, predstavniki: Arnold Schönberg = učitelj, Alban Berg, Anton Webern, grafični zapis <p>Izrazi v 20. stoletju</p> <ul style="list-style-type: none"> atonalnost: brez tonaliete, brez enotne melodije, aritmija: brez enotnega ritma, eluster: zapis v črtovju, zvočni grozd, dodekafonija: serija 12 enakovrednih tonov, happening: dogodek, glasični zapis: čas trajanja glasbe, improvizacija, glasbeni eksperiment